

CHEFEN FÖR
6. MINRÖJNINGSAVDELNINGEN

2012-10-02

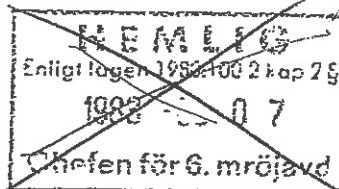
ARKIVEXEMPLAR

Datum
1983-03-06

C6. mröjadv beteckning
H 346
Sid 1 (6)

84

... Chefen för marinen

Ert tjänsteställe, handläggare

MS/Und, Örlkn N-O Jansson

C6. mröjadv tjänsteställe, handläggare

Kn K Pejdel

Ert datum

Er beteckning

C6. mröjadv föregående datum

C6. mröjadv föregående beteckning

Rapport efter genomförda sökföretag i STOCKHOLMS skärgård
samt i HÄRSFJÄRDEN i samband med ubåtsincident (16 bilagor)

1. Allmänt

Sökföretagen kan uppdelas i två perioder nämligen:

1982-10-19--1982-12-08 samt

1982-12-10--1983-03-06.

Under den första perioden genomfördes bottenundersökningar
i HÄRSFJÄRDEN med omnejder enligt företagsorder 191455 ok-
tober 1982 gällande:

- bottenundersökning av först området NÄSUDDEN-DJUPVIKEN-
ENSTENARNA

- därefter bottenundersökning i området SKRAMSÖSUND-tunnel-
mynningarna

Under tiden för sökningens genomförande i DJUPVIKEN tillkom
ett antal andra uppgifter vilket medförde en omprioritering
av dittills ställda uppgifter, nämligen:

- området runt jagaren Småland med inloppet till MÄRSGARNS-
SUND

- inloppet till VITSGARNSSUND

- norra inloppet till MUSKÖ-kanal

- HÖGHOLMENS N udde

- området S RUMPUDDEN på BJÖRKÖ

- VARSNÄSFJÄRDEN

- området mellan KÖPINGEN och SVARTKLIPPAN

- ASPÖSUND

8 - vissa områden runt MÄLSTEN

Med meddelande 1982-12-06 upprättas en särskild röststyrka
med överstatsanställd personal samt fartygen M 17 och M 21
ur 1.röjdykardivisionen för att fortsätta sökuppdragen i
STOCKHOLMS skärgård.

Sänd genom

Kopia till

Upprättad av

Samråd

Dnr

Koll

Exp

Postadress

Fack

401 04 M. S. Erslunda

Gatuadress

Örlogshamnen

Nya Vagnst

Telefon

031-29 20 00

Telegram

C6.mröjadv

via marinstaben

Telex

via 1630

marinen

Med denna nya order tillkom följande uppgifter:

- fortsatt kartläggning och videofilmning av upptäckta spår i DANZIGER GATT
- bärgning av dittills upptäckta icke identifierade föremål i samma område
- sökning efter nya föremål
- sökning efter eventuella spår i DANZIGER GATT
- sökning efter eventuella spår i [] mellan RÖDKLÄPPEN och RAMKLÖVS STEN
- lokalisering och sprängning av mina F 31 i ovanstående minlinje
- sökning efter eventuella spår [] närmast samt []
- sökning efter eventuella spår längs enslinjen i inloppet till S hamnen på MÅLSTEN längs []
- sökning i området runt KLÖVSKÄR
- kontroll av spårens varaktighet i DJUPVIKEN och VARSNÄS-FJÄRDEN
- ytterligare kartläggning och videofilmning av spåren i området mellan HUVUDHOLMEN- []
- sökning efter eventuella spår i ÄLVSNABBENBASSÄNGEN och []
- sökning efter eventuella spår på platser vilka inrapporterats av civilbefolkning, där eventuell främmande ubåt kan ha varit nämligen:
mellan ASPÖ och St FINNHOLMEN
ÖJA
V KOLGUSKÄR
KÄRINGHOLMEN
ASKÖN
LISÖ.
I BRÄVIKEN vid BODAGRUND samt i hamnområdet vid OXELÖSUND.
Samtliga ovanstående företag redovisas nedan med plott i bilagor.

2. Sökning med släphydrofon

Sökning med släphydrofon har genomförts i anslutning till ovanstående områden med egen släphydrofon på följande platser:

- etthundra meter brett stråk, tvåhundra meter utanför NÄSUD-DEN från tavla märkt kraftkabel till tvärs sydligaste udden på ENSTENARNA

- N FURUSKATSHOLM

På dessa platser har punktdykningar genomförts på misstänkta eken.

86

Utöver detta har 1. röjdykdiv bistått med fartyg och personal vid kartläggning av botten i HÅRSFJÄRDEN, MÅLBYFJÄRDEN och till ett läge 100 m S SKÅLHÄLL. Dessutom har delar av området runt MÅLSTEN kartlagts. Denna undersökning har skett i samarbete med Sveriges Geologiska undersökning (SGU). Intressanta ekon har undersökts med egen släphydrofon och därefter punktdykningar. Denna undersökning kommer att redovisas särskilt av SGU.

3. Deltagande personal

Under företagen har personal från 1. röjdykdiv deltagit. Under perioden 1982-10-19--11-22 bestod förbandet av 4 st Bv-röj M, 7 st dykande befäl, 20 st dykande vpl samt 14 st övrig personal.

Under perioden 1982-12-01--12-08 deltog 4 st dykande befäl samt 30 st dykande vpl. Under denna period deltog HMS Aspö. Under perioden från 1982-12-10 av 11 st överstatsanställda röjdykare och 3 dykande befäl, kockar och maskinmän. Samtlig deltagande personal (1. röjdykdiv, HMS Aspö, HMS Skuld, personal från FMV:VMR, samt personal från MDC) vilka deltagit i dessa företag, eller delar därav, har ånyo erinrats om tystnadsplikten och skrivit under densamma.

4. Företag DJUPVIKEN

Sökområdet längst in i DJUPVIKEN befanns vara fullt av sjunktimmer samt ett stort antal sänkta oljefat. I området fanns även två sänkta motorbåtar.

Spår efter främmande undervattensfarkost har videofilmats* och kartlagts. Stereofotografering och avritning med måttbestämmelser har genomförts. Plottavdrag över genomsökt område enl bilaga.

Genomsökt stråk om 100 m utanför NÅSUDDEN redovisas i bilaga 1. Även här ligger ett stort antal oljefat på botten.

./1

./1

5. Företag vid Småland samt inloppet till MÅRSGARNSSUND

Sökning i området runt jagaren Småland samt inloppet till MÅRSGARNSSUND genomfördes efter upptäckt av spår på egen släphydrofon 500 KHz. Spåren går parallellt utefter land akter om jagaren mot MÅRSGARNSSUND. Dessa spår går över en kabel vilken har flyttats 1,5 m på en längd av 6-10 m. Kabeln går ej att lyfta för hand. Ytterligare en kraftig böjning kan studeras längre ut. Detta kan bekräftas av underlag från SGU. Plott över genomsökt område enligt bilaga 2. Även dessa spår har dokumenterats på videotape.

./2

6. Företag VITSGARNSSUND

I detta område finns inget att redovisa. En teburk av utländskt ursprung samt en avbruten mast har lämnats in för vidare undersökning. Plottavdrag enligt bilaga 3.

./3

87

7. Företag N MUSKÖ KANAL

I detta område finns inget att redovisa. Plottavdrag enligt bilaga 4.

./4

8. Resultat efter genomförda punktdykningar efter sökning med släphydrofon -----

9. Sökföretag St HUVUDHOLMEN

Under spärren mellan HUVUDHOLMEN och ----- har spår efter undervattensfarkost kunnat konstateras. Spåren skiljer sig dock från de spår vilka upptäckts i DJUPVIKEN och VARSNÄS-FJÄRDEN samt vissa av spåren upptäckta vid MÄLSTEN. Spåren har videofilmats samt avritats med måttbestämmelser. Plott på spårens utsträckning med mått enligt bilaga 6. I ett spår har en sten (100x60 cm) flyttats i sida. Denna sten samt en mindre har bärgats, för vidare undersökning iland. En kabel har skavts vid överkörning.

./6

10. Sökföretag runt vissa öar.

Genomförda sökföretag S RUMPUDDEN på BJÖRKÖ, området mellan KÖPINGEN och SVARTKLIPPAN, ASPÖSUND samt området runt HÖGHOLMENS N udde har ej givit några positiva resultat i fråga om eventuella fynd. Sökområdet runt HÖGHOLMEN redovisas i bilaga 7.

./7

11. Sökföretag VARSNÄSFJÄRDEN

Sökföretag i VARSNÄSFJÄRDEN initierades av att luftuppkok tillsammans med ett oljebälte hade synt från helikopter. I det inre av VARSNÄSFJÄRDEN upptäcktes ett 20 m långt dubbelspår mycket likt det i DJUPVIKEN. Spåret har dokumenterats på videotape samt måttbestämts. Vid kontroll i slutet av dec 1982, visar det sig att spåren nästan helt försvunnit. Spårens utbredning visas i plottavdrag i bilaga 8.

./8

88

12. Sökföretag MÄLSTEN

Efter misstänkt indikation på akustiskt sändande föremål
påbörjades sökning för att
lokalisera den eventuella störningskällan.
lokaliserades en del föremål, som efter noggrann undersök-
ning visade sig vara granater av olika slag. I en av sökrutor-
nas ytterända (se skiss bilaga 9) hittade dykarna spår av
två olika slag, dels enkelspår av samma typ som tidigare lo-
kaliserats mellan HUVUDHOLMEN och ALVSTA-LÅNGHOLM, dels spår
liknande dem i DJUPVIKEN och VARSNÄSPJÄRDEN. Av spåren att
döma kan det tänkas att en eventuell dockning på något sätt
skett i detta område. Huvudriktningen på enkelspåret har upp-
mätts till 240 eller kontrakurs, emedan dubbelspårens kurs
med säkerhet kan sägas vara 240. På grund av de dåliga väder-
leksförhållanden som rått under tiden har svårigheter uppstått
då spåren skulle dokumenteras. För att kunna videofilma måste
det vara stiltje, då FC måste hålla fartyget över dykarna me-
dan dessa filmar. Ankring är omöjligt då detta med största
sannolikhet skulle komma att förstöra spåren.
Under tiden som videofilmning pågick upptäcktes ett nytt slags
dubbelspår gående parallellt. Även detta
spår har dokumenterats på videotape samt mättbestämts. Skiss
över spår och plott redovisas i bilaga 9.

./9

./9

13. Sökföretag LISÖ

På grund av uppehåll beroende av väderlekssituationen i om-
rådet runt MÄLSTEN, har under tiden sökföretag genomförts i
andra områden, där misstänkt undervattensfarkost kan ha varit.
Ett av dessa områden är LISÖ vid inloppet till SÖDERTÄLJE.
Även här förekommer spår liknande dem som tidigare hittats
inne i HÄRSEFJÄRDEN. Här finns ett enkelspår 30 cm brett 10 cm
djupt c:a 40 m långt. (Skiss över spårens utbredning enligt
bilaga 10) Jämte detta spår går ett parallellt plogformat
spår, som efter ett roder. Några övriga föremål har ej kunnat
lokaliserats i detta område.

./10

14. Sökföretag SKRAMSÖSUND

Genomförda sökningar i SKRAMSÖSUND samt i området runt Lilla
och Stora SKRAMSÖ har inte givit några resultat. Plott efter
genomförda sökningar i bilaga 11.

./11

15. Sökföretag ÄLVSNABBENBASSÄNGEN

Genomförda punktdykningar i ÄLVSNABBENBASSÄNGEN har även de
varit resultatlösa. Plott enligt bilaga 12.

./12

16. Sökföretag KLÖVSKÄR

Ej heller sökningar vid KLÖVSKÄR har givit några resultat.
Bottenbeskaffenheten i området är sten och snäckskalsbotten
jämfört med områdena under punkt 14 och 15 där det mesta-
dels är djup lera. Plott enligt bilaga 13.

./13

(89)

17. Sökföretag ASPÖ-St BÄCKSKÄR

Genomförda sökföretag enligt bilaga 14 vid ASPÖ och St BÄCKSKÄR har genomförts utan resultat.

./14

18. Sökföretag i minlinjer

Sökning efter eventuella spår

i DANZIGER GATT

har genomförts utan resultat. Dock måste tilläggas att djupet medfört mycket dålig sikt samt att expositionstiden på dessa djup är alldeles för kort för att ett riktigt sökförfarande skall kunna tillgripas. Detta gäller i huvudsak

I övrigt har en noggrann sökning ägt rum.

19. Sökföretag LANDSORT

Sökning efter eventuella spår vid ett vrak ost om ÖJA har genomförts utan resultat. Plott enligt bilaga 15.

./15

20. Sökföretag ASKÖN

Sökning efter eventuella spår vid ASKÖN har genomförts utan resultat. Plott enligt bilaga 16.

./16

21. Sammanfattning

Sökningarna har i de flesta fall genomförts med rutsökning. I förekommande fall har även släphydrofon använts. I ett fall linjesökning. Sikten har varierat från plats till plats (på vissa håll 0 m och på andra håll upp till 12 m). Väderleksförhållandena har under tiden varit mycket gynnsamma. Under de tillfällen då det blåst har många företag ändå kunnat genomföras då de varit placerade i skyddade vatten. I slutet av februari har dock isbeläggningen varit sådan att det stört verksamheten något.

Den fortsatta verksamheten i området kommer att redovisas särskilt, då den i huvudsak berör lokalisering och identifiering av upptäckta mål med hjälp av släphydrofon. (SGU undersökning av HÅRSFJÄRDEN, MÄLBYFJÄRDEN [] och området runt MÄLSTEN)

Dick Börjesson

Sändlista

CÖrlb0 ex nr 1 (även originalet)
CM 2

2012 -10- 0 2

CHEFEN FÖR
6.MINRÖJNINGSAVDELNINGEN

ARKIVEXEMPLAR

Datum

1983-03-06

Bilaga 1

Vår beteckning

H 346

Sid 1

90

2012 -10- 02

CHEFEN FÖR
6.MINRÖJNINGSAVDELNINGEN

1983-03-06

Bilaga 1

nr H 346
Sid 2

91

2012-10-02

ARKIVEXEMPLAR

Datum

1983-03-06

Bilaga 2

Vår bezeichnung

H 346

92

CHEFEN FÖR
6. MINRÖJNINGSAVDELNINGEN

Sökföretag vid jagaren Småland

Sjökortsavdrag M 7109
Skala 1:5000

MÄRSGARNSHOLMEN

Sld

Flyttad kabel

Kabel

Rör

FURUHOLMEN

Kabel

→ N

CHEFEN FÖR
6. MINRÖJNINGSAVDELNINGEN

2012-10-02
ARKIVEXEMPLAR
Datum
1983-03-06

Bilaga 3
Vår beteckning
H 346

9.3

Sökföretag VITSGARNSSUND

Sjökortsavdrag M 7109,
Skala 1:2500

VÄSTERUDDBERG

STÅNGUDDEN

Tk
Krlledn

CHEFEN FÖR
6. MINRÖJNINGSAVDELNINGEN

2012-10-02

ARKIVEXEMPLAR

Datum
1983-03-06

Bilaga 4

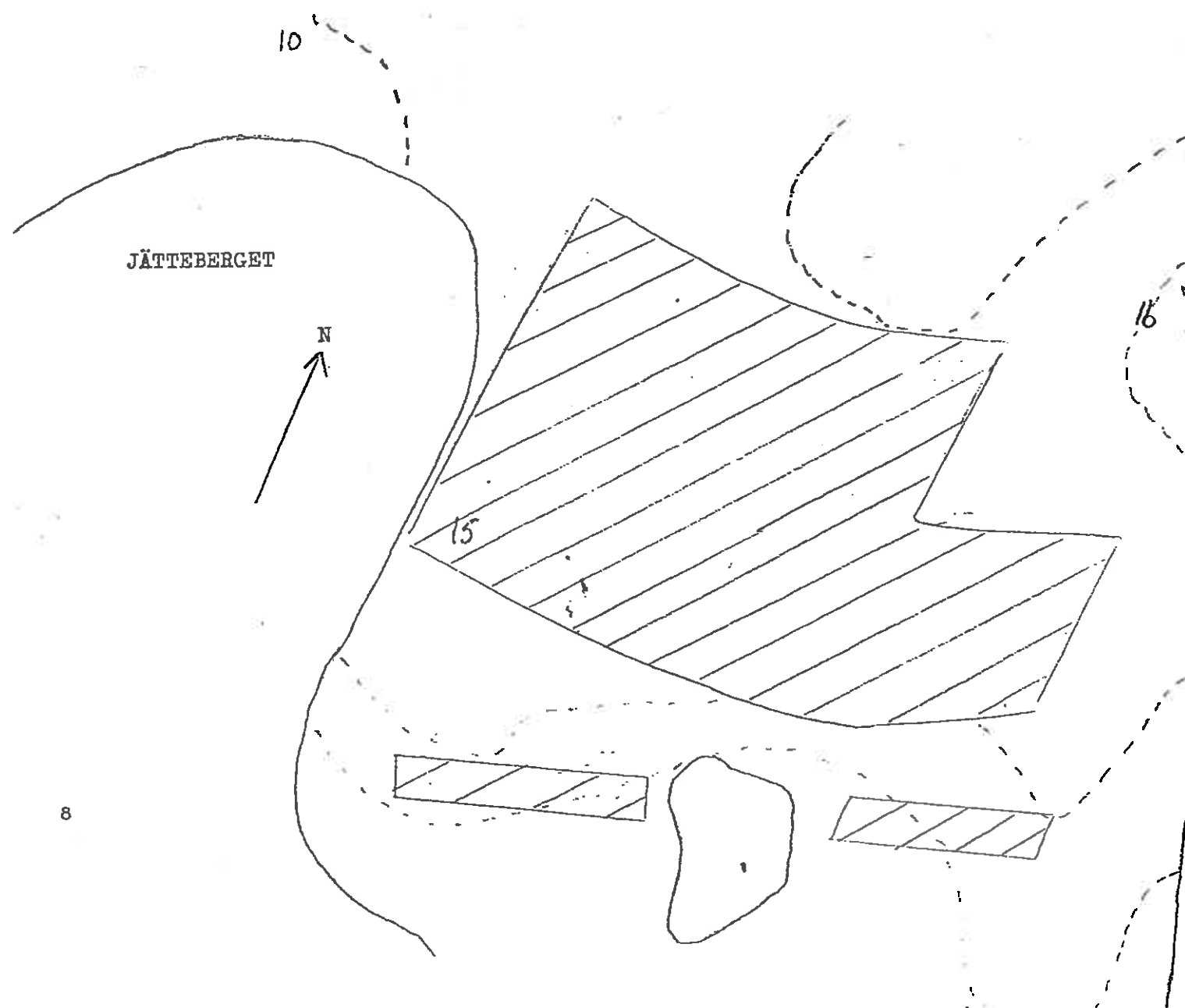
Vår beteckning

H 346

94

Sökföretag N MUSKÖ-KANAL

Sjökortsavdrag M 7109
Skala 1-2500

CHEFEN FÖR
6.MINRÖJNINGSAVDELNINGEN

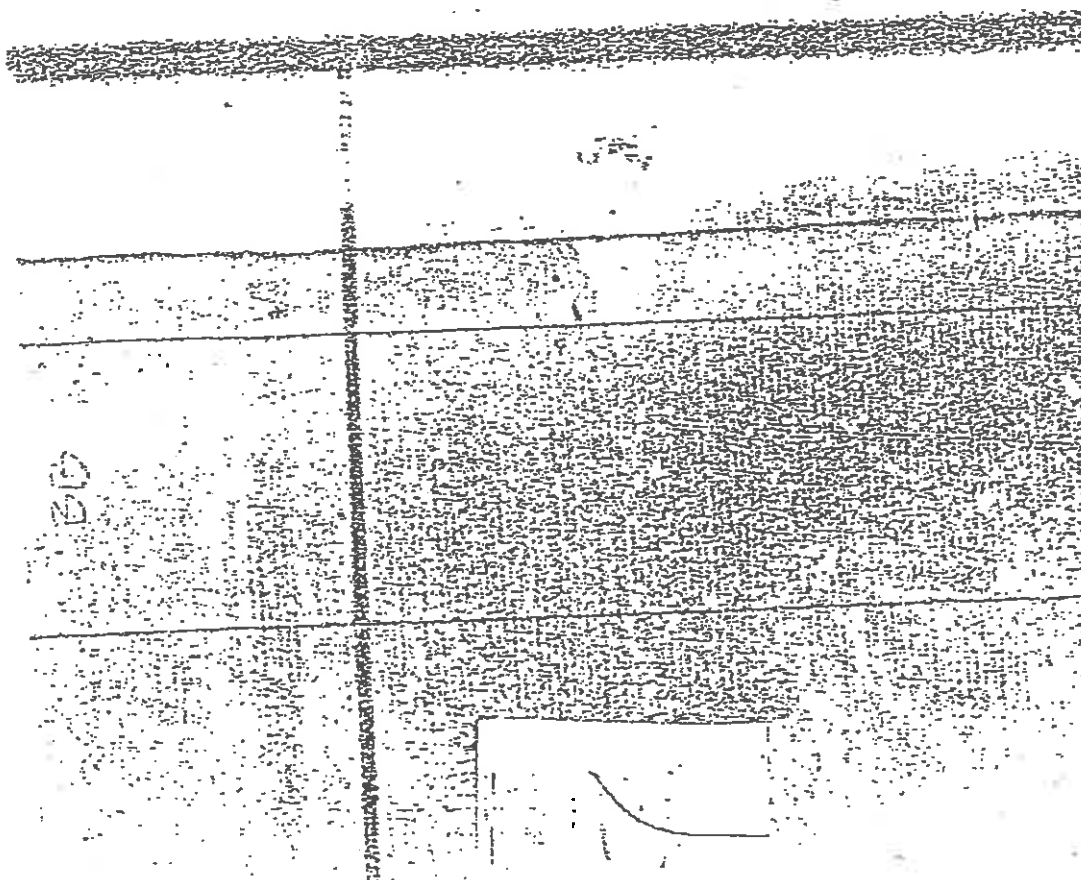
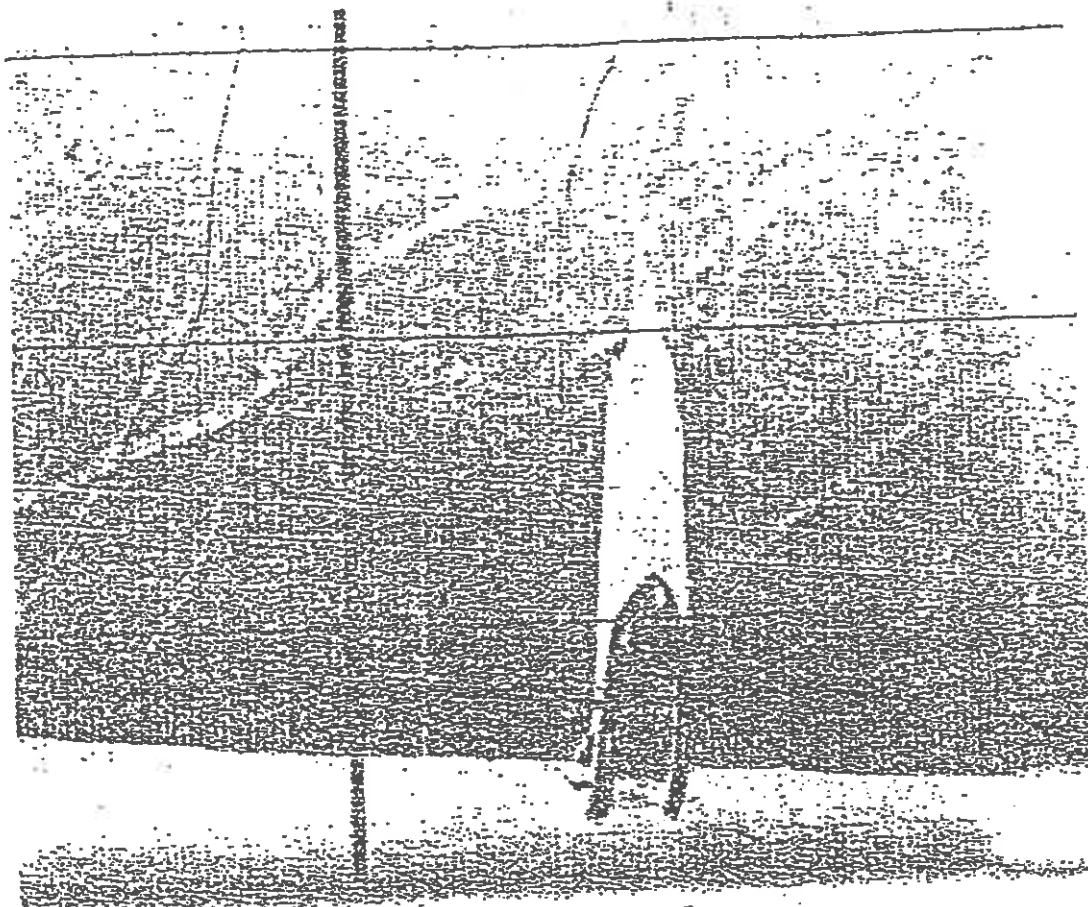
2012-10-02

ARKIVEXEMPLAR
Datum
1983-03-06

Bilaga 5
Vår beteckning
H 346
Sid 1

95

Bild från släphydrofon av 16 meter långt vrak i

CHEFEN FÖR
6.MINRÖJNINGSAVDELNINGEN

2012 -10- 02

ARKIVEXEMPLAR
Datum

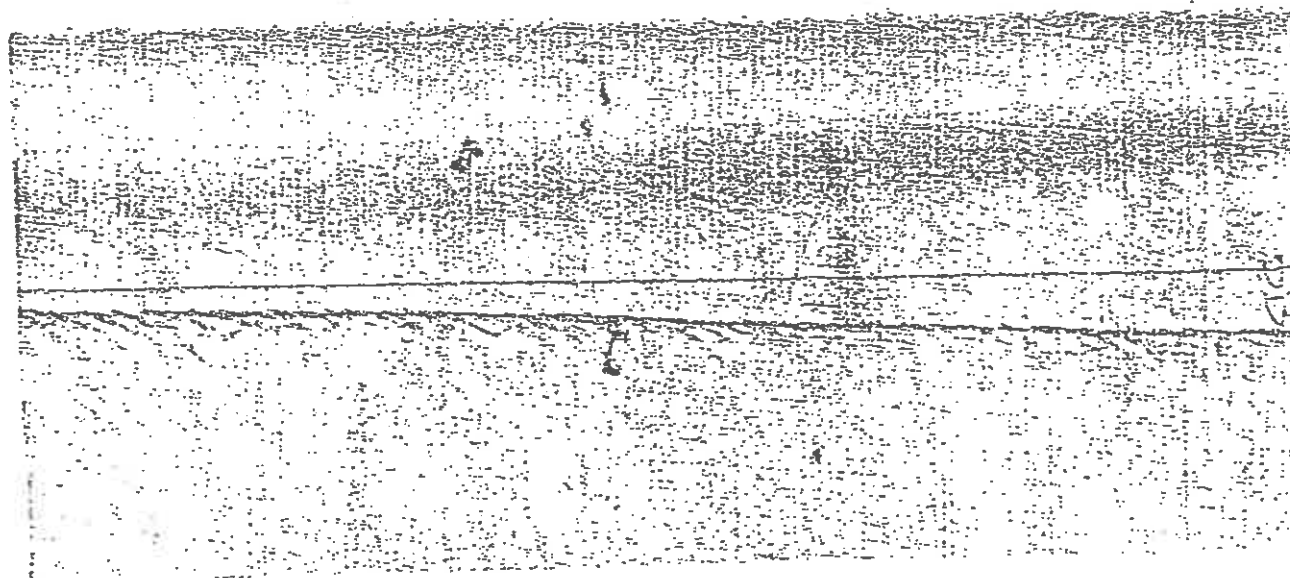
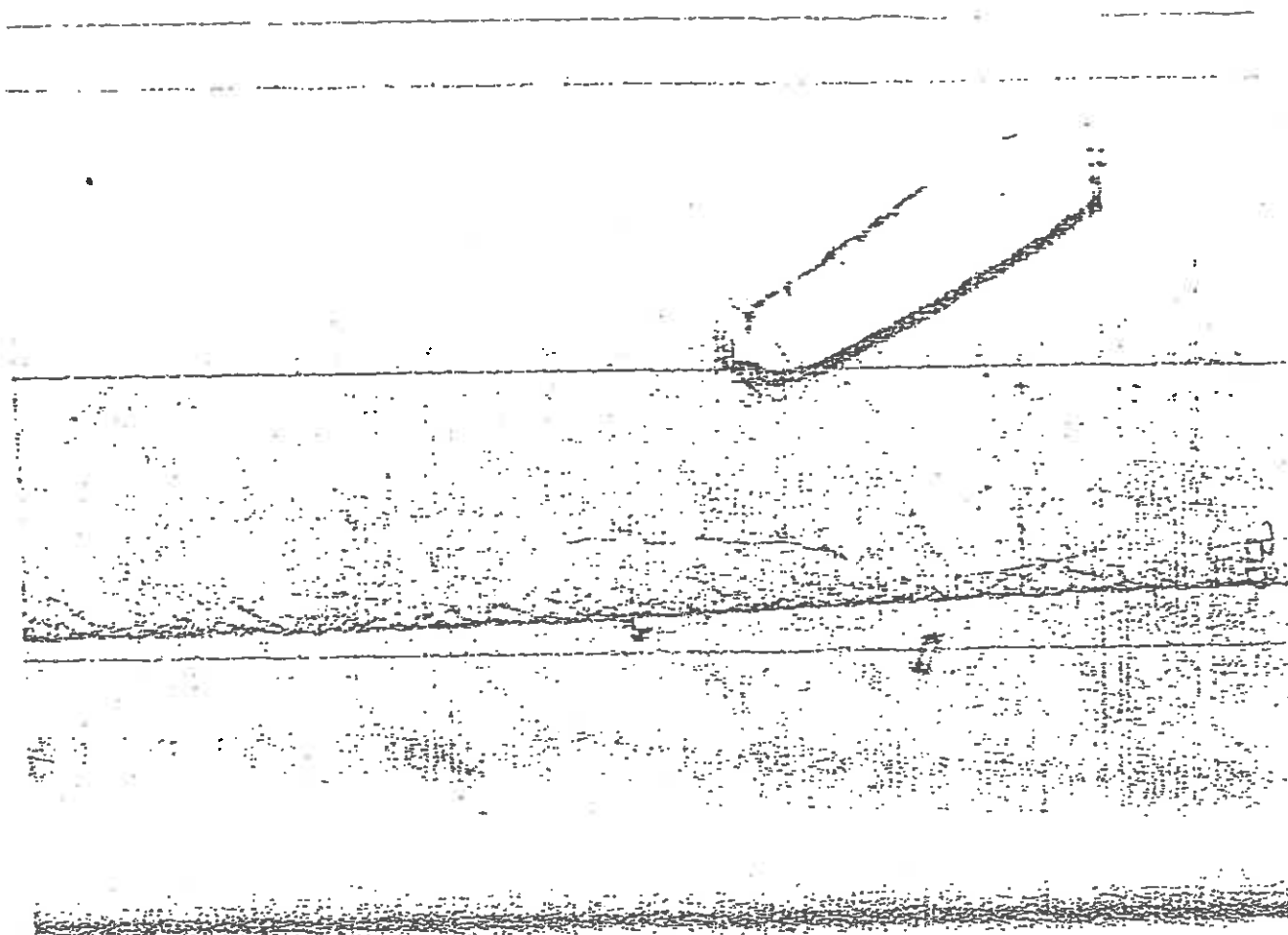
1983-03-06

Bilaga 5
Vår beteckning

H 346
Sid 2

96

Bild från släphydrofon på plåtvrak HÅRSFJÄRDEN.
(Position N 59°02,45 O 18°07,49)

2012-10-02

ARKIVEXEMPLAR

Bilaga 5

(97)

CHEFEN FÖR
6. MINRÖJNINGSAVDELNINGEN

Datum

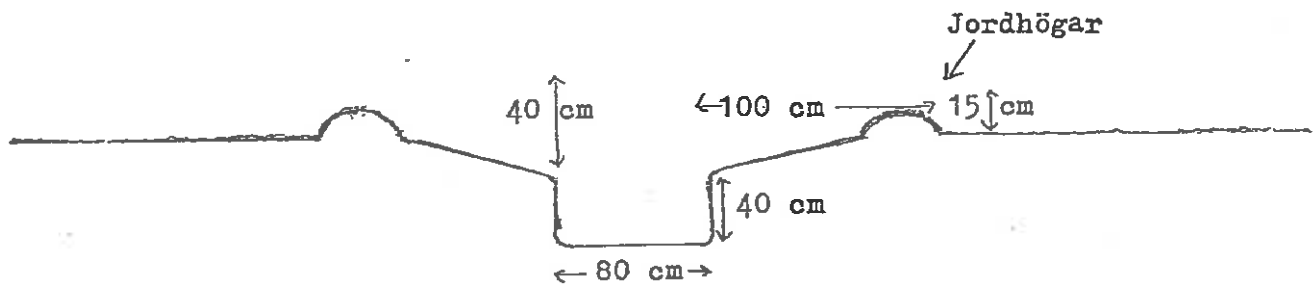
1983-03-06

Vår beteckning

H 346

Sid 3

Bild av referensspår från svensk ubåts bottenlägesplats på
position N 59°02,08 och O 18°09,09.

Spåret är mellan 25-30 m långt.

CHEFEN FÖR
6.MINRÖJNINGSAVDELNINGEN

2012 -10- 02

ARKIVEXEMPLAR

Datum

1983-03-06

Bilaga 5

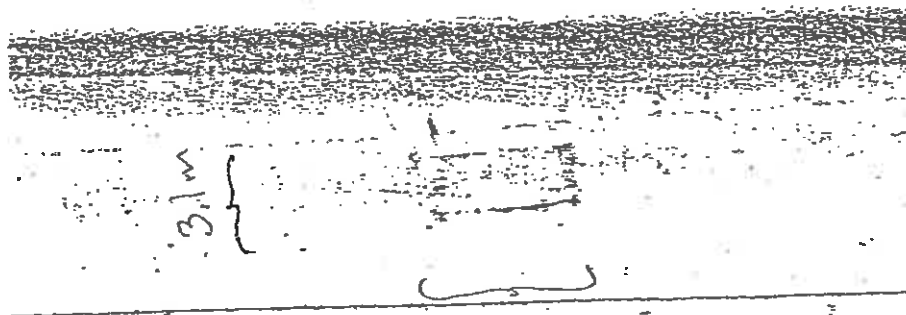
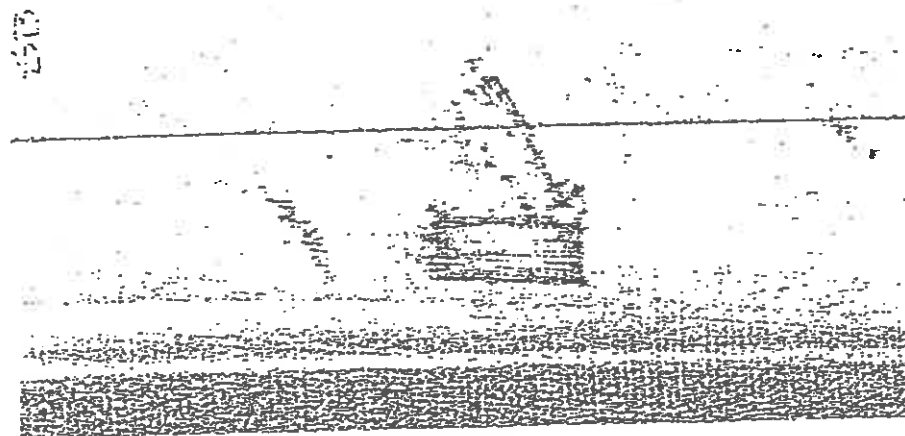
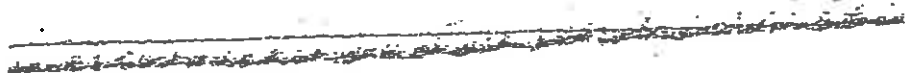
Vår beteckning

H 346

Sid 4

98

Bild från släphydrofon på pråm trehundra meter N KÄRINGHOLMEN.

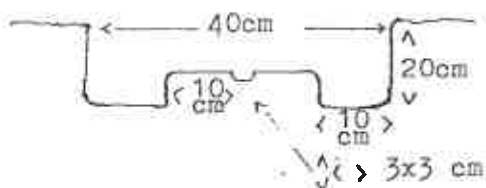
B.B

3.1

Sjökortsavdrag M 7109

1. Grop med en diameter av 12,5 cm och djup 30 cm
2. Enkelspår (se skiss)
3. Enkelspår (se skiss)
4. Grop med en diameter av 50 cm och djup 20 cm

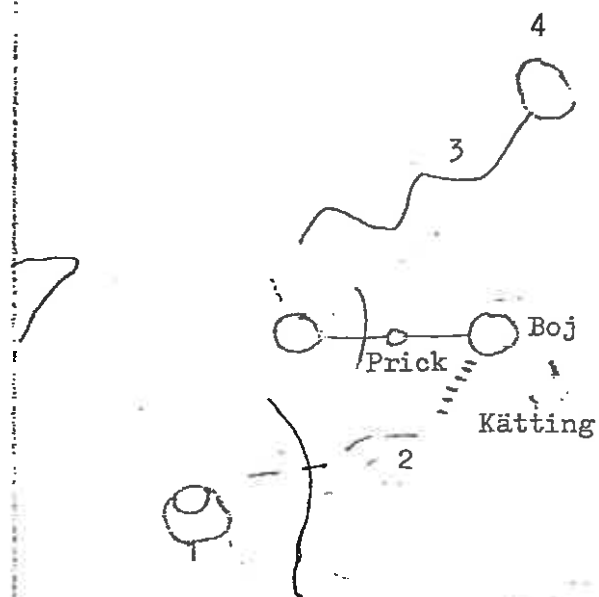
Skiss 2

Skiss 3

Detta spår är avsmalnande.
Verkar som om något kört
fast. Därefter slutar
spåret.

STORA HUVUD-
HOLMEN

N

2012 -10- 0 2

CHEFEN FÖR
6. MINRÖJNINGSAVDELNINGEN

ARKIVEXEMPLAR

Datum

1983-03-06

Bilaga 7

Vår beteckning

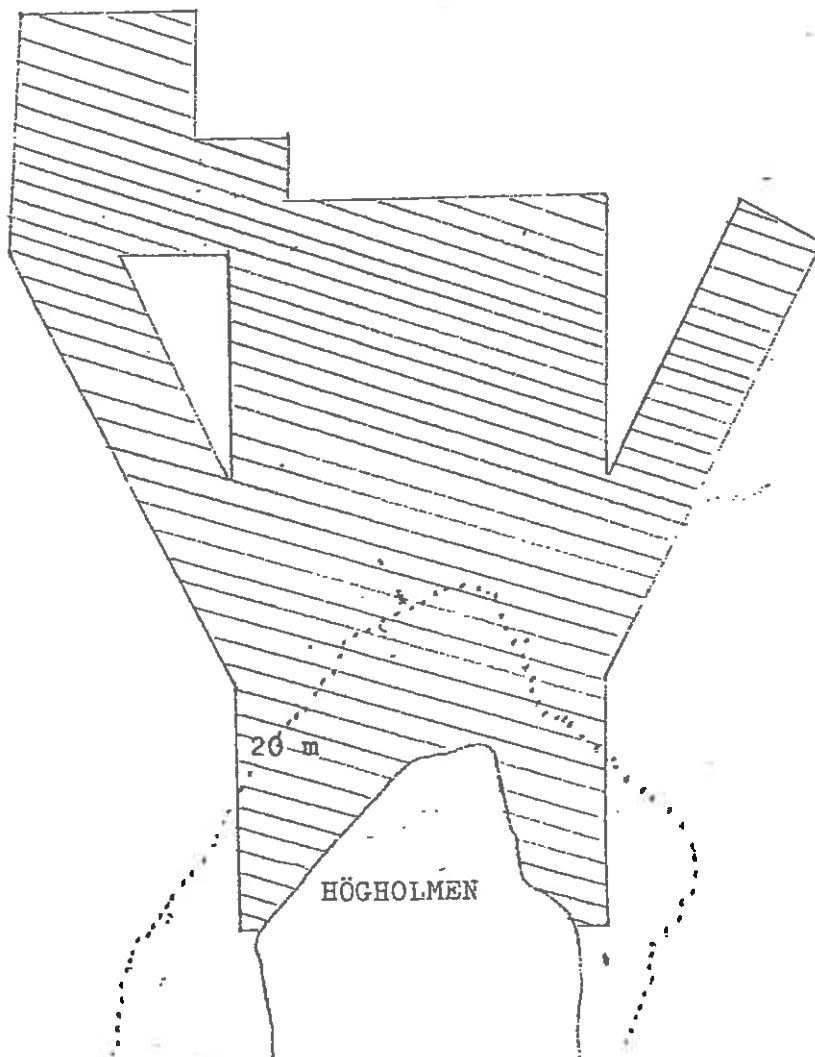
H 346

100

Sökföretag HÖGHOLMEN
1982-11-18

Utdrag ur sjökort 714-715
Skala 1-2500

N

2012 -10- 02

CHEFEN FÖR
6. MINRÖJNINGSAVDELNINGEN

1983-03-06

Bilaga 8

H 346

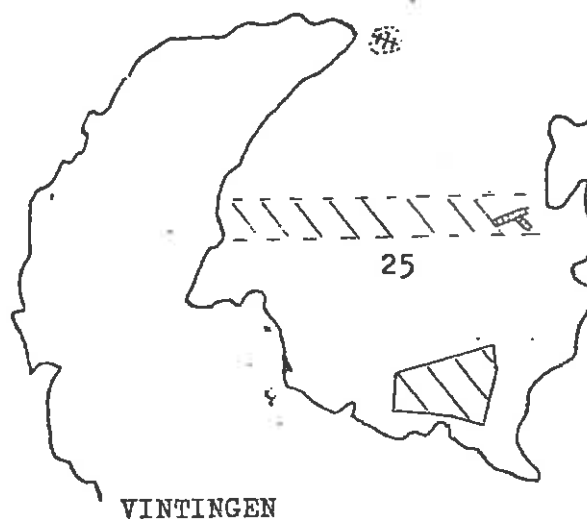
101

Sökföretag VARSNÄSFJÄRDEN
1982-12-06

N

Sjökortsavdrag av
sjökort nr 715.
VARSNÄRSFJÄRDEN.

Avfilmade spår med
sjöugglan.
Linjesökning 1982-12-06

Rutsökning 1982-12-21
Negativt resultat.

CHEFEN FÖR
6. MINRÖJNINGSAVDELNINGEN

2012 -10- 02

ARKIVEXEMPLAR

Datum

1983-03-06

Bilaga 9

Vör beteckning

H 346

Sid 1

(102)

Sökföretag MÄLSTEN

1982-12-01--12-09

1982-12-10--03-06

Sökningar i området har genomförts
när vädret så tillåtit.

1. mikrofon 4 och 5

VITTINGE

CHEFEN FÖR
6. MINRÖJNINGSAVDELNINGEN

2012-10-02

ARKIVEXEMPLAR

Datum

1983-03-06

Bilaga 9

Vår belevning

H 346

Sid 2

103

1. Dubbelspår

Sökföretag MÄLSTEN

Ovanifrån

Sidan

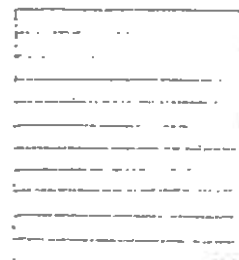
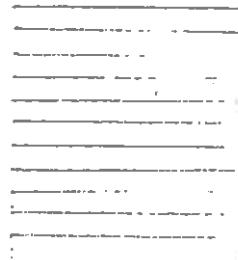
20 20 20 cm

2. Dubbelspår

~ 60 cm

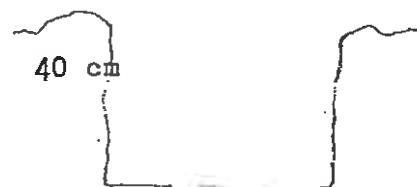
~ 50 cm

~ 60 cm

3. Enkelspår

40 cm

60 cm

Mik 4

Mik 5

104

Sökföretag MÅLSTEN

Sökning efter föremål 2.

Utlagd söklinje vid inledningen
av sökföretaget 1982-12.

Mik 4

Mik 5

⊕ Tidigare bärgat föremål nr 1

Föremål nr 2

Sökning genomförd
mer än 2 gånger

Sökning genomförd
minst 1 gång.

2012 -10- 02

CHEFEN FÖR
6. MINRÖJNINGSAVDELNINGEN

ARKIVEXEMPLAR

Datum

1983-03-06

Bilaga 10

Vår beteckning

H 346

Sid 1

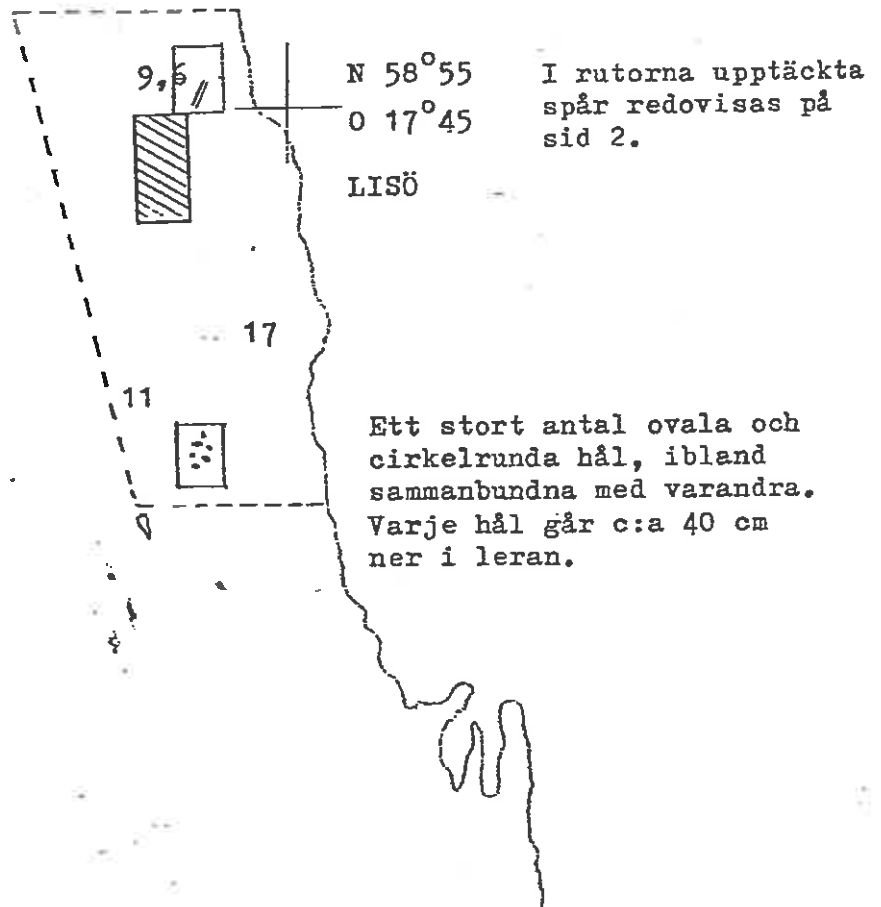
105

Sökföretag vid LISÖ (Område E)

1983-01-26--27

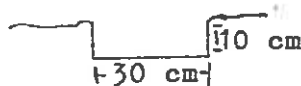
1983-02-01--02

Utdrag ur sjökort 721
Skala 1-12500

106

1. Långt spikrakt spår c:a 40 m långt.
På vissa ställen avbrutet.
1a. 10-15 långt spår likadant som 1.

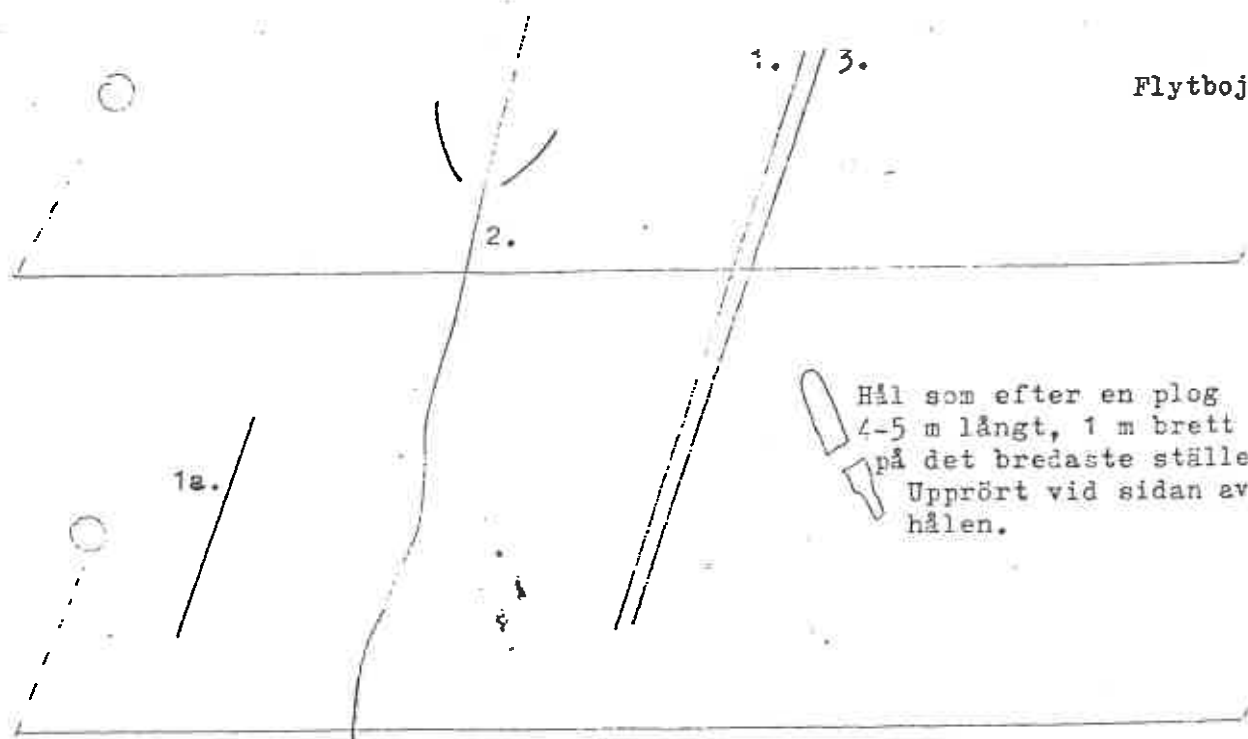
2. Ett c:a 35 m långt spår

3. Ett spikrakt c:a 40 m långt spår som
efter en plog.

Söklinje 80 m lång
30 m mellan linjerna.

Sökföretag runt St. SKRAMSÖ

1983-01-05

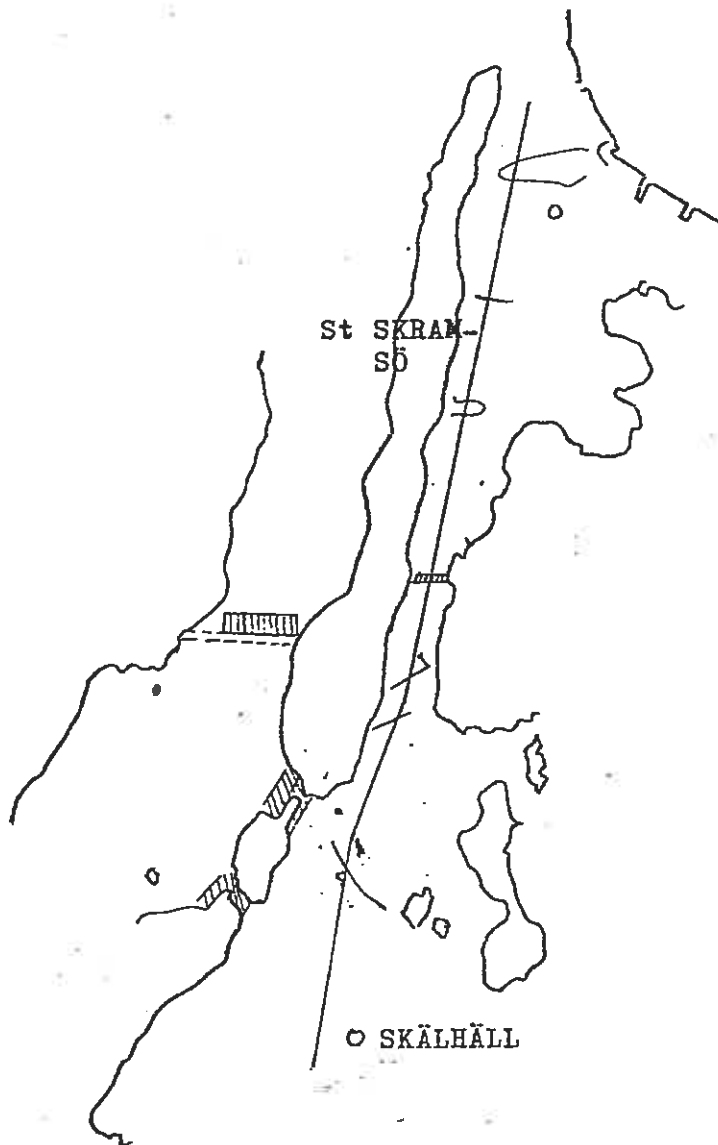
1983-01-21

N

Utdrag ur sjökort 7109

Genomförda punktdykningar
i SKRAMSÖSUND samt rutsökning
runt L SKRAMSÖ.

2012-10-02

CHEFEN FÖR
6. MINRÖJNINGSÄVDELNINGEN

1983-03-06

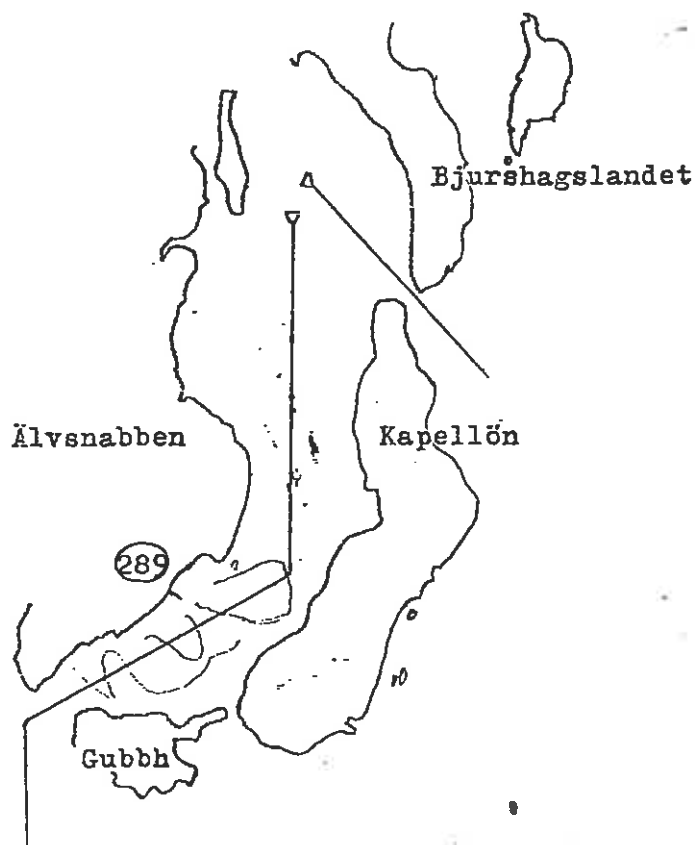
Bilaga 12
H 346

108

Sökföretag ÄLVSNABBENBASSÄNGEN
1982-12-22

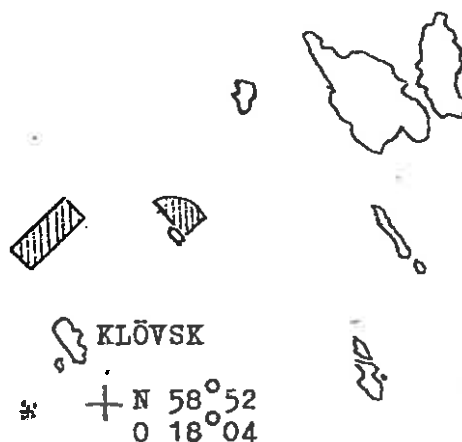
Utdrag ur sjökart 7109
Genomförda punktdykningar

N

Sökföretag vid KLÖVSKÄR
1983-01-20

Utdrag ur sjökort 6171
Skala 1-25000

CHEFEN FÖR
6.MINROJNINGSAVDELNINGEN

2012-10-02

ARKIVEXEMPLAR

Datum

1983-03-06

Bilaga 14

Vår beteckning

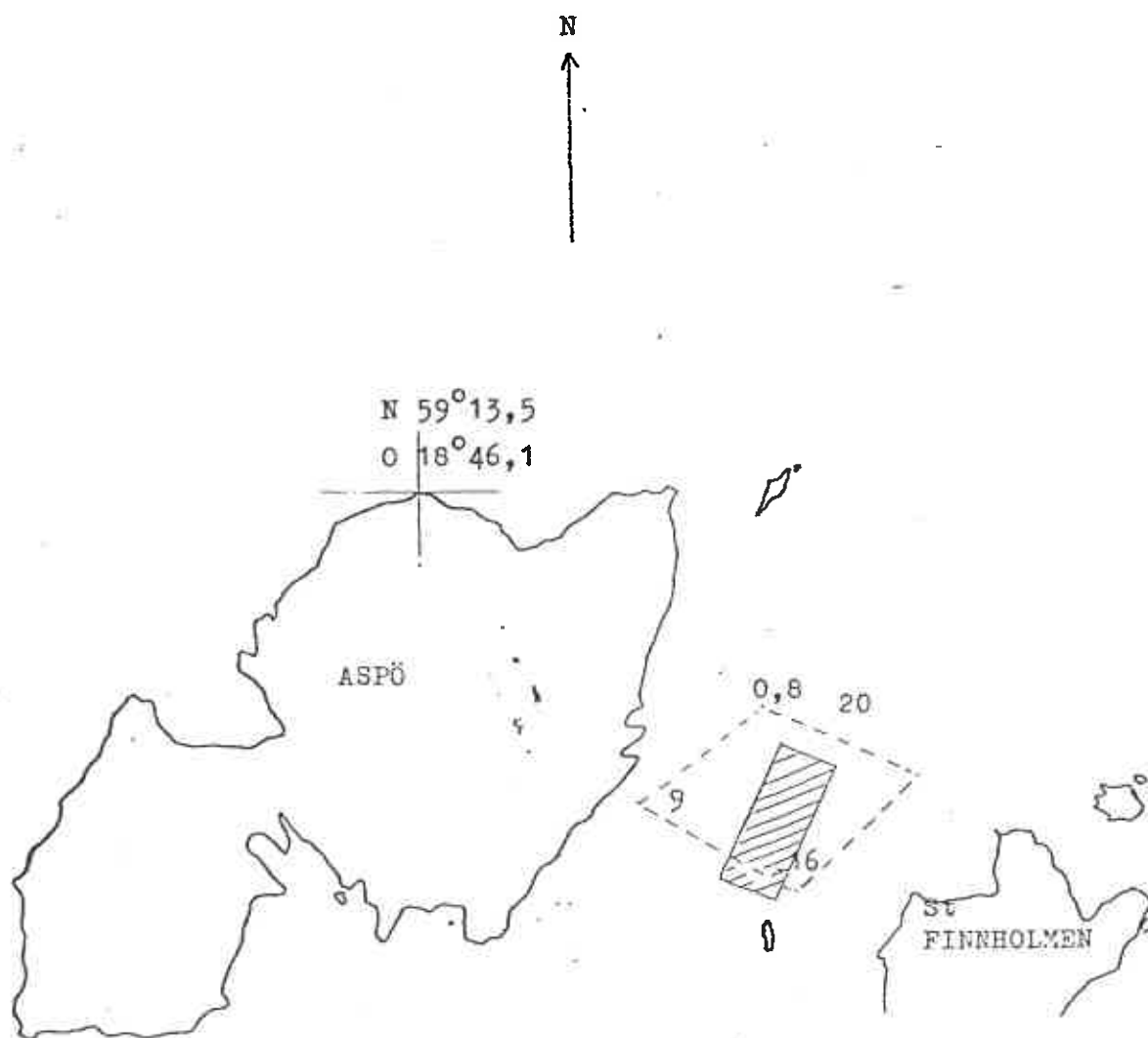
H 346

Sid 1

110

Sökföretag vid ASPÖ
1983-01-13

Utdrag ur sjökort M 714
Skala 1:12,500

2012 -10- 0 2

CHEFEN FÖR
6. MINRÖJNINGSAVDELNINGEN

ARKIVEXEMPLAR

Datum
1983-03-06

Bilaga 14

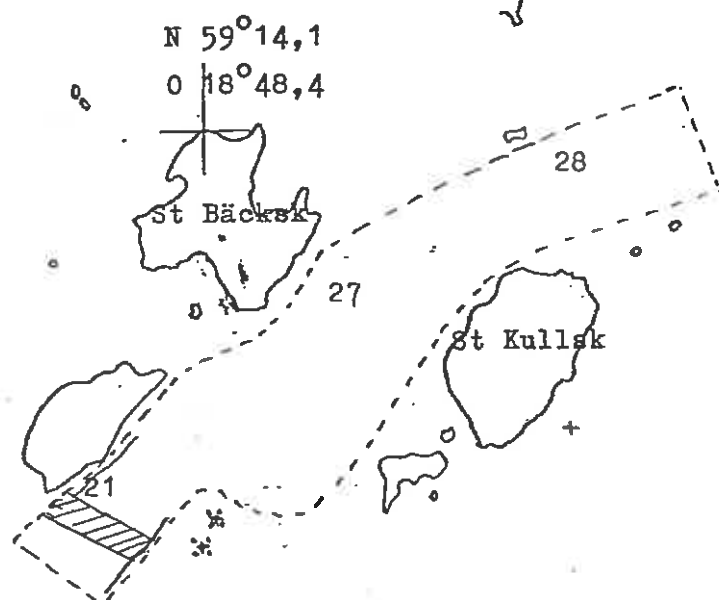
Vår belevning

H 346
Sid 2

Sökföretag vid St BÄCKSKÄR
1983-01-14

Utdrag ur sjökort M 714
Skala 1:12,500

N

2012 -10- 0 2

CHEFEN FÖR
6. MINRÖJNINGSAVDELNINGEN

ARKIVEXEMPLAR

Datum
1983-03-06

Bilaga 15

Vår belevkning

H 346

112

Sökföretag vid vrak LANDSORT
1983-02-13

Utdrag ur sjökort 6171
Skala 1:25000

N 58°44
O 17°52

2012-10-02

ARKIVEXEMPLAR

Datum

1983-03-06

Bilaga 16

Vår beteckning

H 346

113

CHEFEN FÖR
6. MINRÖJNINGSAVDELNINGEN

Sökföretag ASKÖN
1983-03-01

Utdrag ur sjökort 721
Skala 1:50000

